No. 974 Zaterdag 30 Augustus 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO,

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

BIJ DEN BLIJDEN VERJAARDAG

— VAN —

H. M. KONINGIN WILHELMINA

DER NEDERLANDEN.

31 AUGUSTUS 1902.

Den grondtoon van het machtig lied
Dat heden klinkt, — wie voelt hem niet?
't Is dankbaarheid aan d' Opperheer:
Hij gaf ons Wilhelmina weer!
Een duistre wolk streek als een waas
Op Neerlands beemden, toen, helaas,
De mare door de gouwen sloop,
Dat Neerlands liefde, Neerlands hoop
Op 't krankenbed te lijden lag.
O Pijnlijke angst! o Donkre dag!
Toen steeg uit ieder Hollandsch hart
Een beê vol angst, een kreet van smart
Tot Hem, die 's menschen levensdraad
Verkort of langer weven laat.
God lof! Op Neerlands hartekreet
Hief Hij haar op uit ziekte en leed.
De wolk trok op; het daagde in 't Oost!
Wel groetten wij geen koningskroost,
Maar Wilhelmina werd gespaard,
De hoop van Neerland bleef bewaard!
En nu zich blij een jaarkring sloot,
Die zooveel angst in d' aanvang bood,
Nu juicht en jubelt Neerlands volk,
En zoekt voor zijne vreugd een tolk,
En vindt dien in den stalen mond
Van 't feestgeschut, dat dreunt in 't rond,—
In 't dartel, blij fanfaar-accoord,
Dat rolt langs straat en pleinen voort,—
In vlag en wimpel, dans en spel,—
In jubelkreten blij en hel!
Maar op den bodem van dat al,
Van lied en spel en feestgeknal
Ligt diepe, blijde dankbaarheid
Aan Hem, die 't dáár heeft heengeleid,
Dat Neerland vreugd na smart begroet
Als na den nacht den zonnegloed,
Als na den winter 't lentegroen,
Als na den strijd de feestklaroen,
Hij leide steeds haar aan zijn hand
Tot heil van 't dierbaar Vaderland!
En eer zich weer een jaarkring sluit,
Juich' Neerland zijnen jubel uit
Om 't Koningskroost, dat God haar geev'!
Dat in heur kroost *Oranje* leev'
Met nieuwe jeugd, met frissche kracht!
Hoor, God, deez' bede en toon uw macht!

Curaçao, 30 Augustus 1902.

M. VICTOR ZWIJSEN,
R. K. Pr.

STROOHOEDEN-FABRICAGE
IN ONZE KOLONIE.

(*Ingezonden.*)

Veertien dagen geleden publiceerde de *Curaçaosche Maatschappij van Landbouw, enz.* een schrijven van de firma FOULKE & C°. te New-York over: *Stroohoeden*.

Daaruit blijkt, dat „de handel in New-York in dat artikel veel belang stelt," maar dat „een fijnere kwaliteit, veel steviger en gladder gevlochten hoeden", een mooier fatsoen en vorm verlangd wordt.

De raad wordt daarom gegeven „om iets te fabriceeren, dat de *goedkoopere* [„nagemaakte"] *Panama-hoeden* kan vervangen, hetgeen zeker een groote navraag en omzet „tegen goede prijzen" ten gevolge zou hebben."

Het Curaçaosch belanghebbend publiek is der *Maatschappij van Landbouw* dank schuldig voor hare bemoeiingen ook in deze zaak. Zij heeft gedaan, wat zij kon.

Is daarmee alles gezegd? Kan men nu veilig de verdere plannen, om tot een goed resultaat te komen, aan de *stroohoeden-vlechtsters* toevertrouwen? Wij gelooven niet, dat het de bedoeling der Mij. van Landbouw kan zijn, die richting in te sturen. Maar wij vreezen en voorzien, dat men weldra toch *daar* belanden zal. En dan zal de oude sleur wel van voren af weer beginnen.

De Vrijmoedige van 14 Aug. in zijn *interview* met den Voorzitter van de M. v. L., komt tot dezelfde conclusie, doch schijnt dit treurig resultaat enkel aan *onwil* toe te schrijven.

„Aan verscheidene bekende hoedenmakers en -maaksters werden zeer gunstige aanbiedingen gedaan, om maar een betere qualiteit hoeden te kunnen bekomen, maar zij hebben er geen ooren naar.

Waren die menschen te bewegen, om van hunne onderwetsche werkwijze af te wijken en rekening te houden met de eischen van smaak en mode, dan zou hun fabrikaat in concurrentie kunnen treden met dat uit Venezuela Colombia en andere plaatsen en zouden de hoogere prijzen, door hen voor hunne waren te verkrijgen, ruimschoots opwegen tegen eenige moeite meer. Maar zij schijnen vastbesloten te zijn, om de oude sleur te blijven volgen en alzoo voort te gaan hoeden te maken, zooals hun voorouders ze gemaakt hadden. Tegen dien onwil weet de Mij. geen raad."—

Waarom, zoo vragen wij op onze beurt, waarom zal „de oude sleur" weer van voren af weer beginnen?

Men moet den toestand naar de werkelijkheid beoordeelen.

Deze industrie, vroeger hier in bloei, toen men voor deze hoeden van 8 tot 10 gld. per dozijn kon bedingen, allengs in verval geraakt, toen de verdienste van 1 gld. per dozijn den arbeid niet loonde, schijnt nu een nieuwe phase van voorspoed te gemoet gaan, sinds de prijzen in de laatste dagen van 3 gld. tot 4 gld. gestegen zijn. Die betere verdiensten heeft menigeen verlokt het oude beroep weer ter hand te nemen, zoodat men nu allerwegen de vrouwen met een koortsachtige gejaagdheid aan dezen arbeid bezig ziet.

Bij hard werken kan een stroohoedenvlechtster op *één* dag *één* enkele hoed afwerken.

Voor een dozijn van zulke hoeden gevlochten met *ipijapa* stroo, (die van *lataie* vinden weinig of geen aftrek meer) een waarde vertegenwoordigend van f4,— per dozijn, heeft men benoodigd 18 bosjes (cabez) stroo à f0,07½ = f1,35 of ± 12 bosjes à f0,10 = f1,20, zoodat men feitelijk op een zuivere winst van hoogstens 22 of 23 cents per dag kan rekenen.

Een betere kwaliteit, die hier voor mindere soort *Panama-hoeden* doorgaat, vereischt een grootere hoeveelheid stroo, fijner bewerking, vordert meer tijd en arbeid en kost meestal van f3.— tot f4,— per stuk. Deze soort geeft weliswaar een beter loonende verdienste, doch behoort tot de buitenkansen, daar zij gewoonlijk slechts *op bestelling* vervaardigd worden.

Een nog fijner soort en eleganter model wordt hier niet, tenzij bij hooge uitzondering, naar ik meen, gefabriceerd.

Na deze uiteenzetting komt het ons *onwaarschijnlijk*, ja zelfs *onmogelijk* voor, dat de verbetering in de stroohoeden-fabricage van de Curaçaosche vrouwen zal uitgaan.

ONWAARSCHIJNLIJK.

Want na de slechte tijden die vooraf zijn gegaan, toen men zoo lang werkeloos en zonder verdienste bleef, is men nu enkel en alleen bedacht om van de meer gunstige omstandigheden profijt te trekken, en een klein maar *zeker* daggeldje te verdienen.

ONMOGELIJK ook schijnt het, dat de verbetering in deze industrie van de Curaçaosche hoedenmaakster zal uitgaan.

Dat geringe daggeld, wat zoo'n vrouw met vlechten verdient, heeft zij hard noodig, kan zij niet missen. Voor velen is dat de *eenige* verdienste. Daarom behoeft men nooit te verwachten, kan men ook billijkerwijze niet vergen, dat zulk een vrouw haar gewone *zekere* verdiensten zal prijsgeven, door haar dagelijkschen arbeid van vlechten te laten rusten en een tijd zal zoek brengen om een nieuw model van hoed uit te denken of het stroo in fijnere vezels te snijden, of vaster en steviger te vlechten. Al te maal utopieën. Die vrouwen missen het kapitaaltje benoodigd, om zoolang zij op proef werken, *zonder* verdiensten te leven; beloopen de risico dat die proeven mislukken, hun werk geen aftrek vinden en dus al hun moeite te vergeefs zal zijn.

Beter één vogel in de hand dan tien in de lucht. — Het woord *„onwil"* lijkt ons dus minder gelukkig gekozen.

Zou er tot verbetering van dezen toestand werkelijk geen raad te schaffen zijn?

Laat ons eens nagaan, wat er zou *kunnen* gedaan worden.

Ik waag het niet te gissen, of de C. Mij. van Landbouw alsnog zal besluiten, of het al of niet en zoo ja, in hoeverre het op haar weg zal liggen in dezen nog verder de behulpzame hand te bieden. Doch de eigenlijke actie behoort ongetwijfeld uit te gaan van de *handelaars* en *opkoopers* der stroohoeden. Dat zijn de kooplieden, de mannen van het kapitaal, die zich die weelde van proefnemingen kunnen veroorloven. En zooveel kapitaal is hier toch waarlijk niet voor noodig. Het eenige wat te doen is, kan men terug brengen tot dit weinige:

1°. Enkele in N. Y. „gewilde" modellen van stroohoeden te laten overkomen, zich eenige inlichtingen verschaffen over de plaats van herkomst, de soort van stroo en zoo mogelijk de wijze van bereiden ervan en de methode van vlechten.

2°. Eenige *bekwame, kundige* vlechtsters dergelijke modellen te laten nawerken en gedurende dien tijd, tot eenig gunstig resultaat verkregen is, haar daarvoor een *vast* en *billijk* dagloon uitkeeren. Wanneer men eenmaal zóóver is, zullen zij geleidelijk door oefening en ondervinding het oorspronkelijk model nog meer nabij komen en vervolmaken kunnen.

Dat wij niet de eenigen zijn, die zulk een hoogen dunk van de vingervaardigheid van onze stroohoedenvlechtsters hebben, blijkt ook uit *El Imparcial* van 15 Aug., die zegt:

„Creemos que si las tejedoras se esmerasen, podrían producir un artículo como lo desean los clientes de los Sres. FOULKE & C°., pues más de una vez hemos visto sombreros hechos aquí, de calidad muy superior á la clase llamada ordinaria de Panamá, por lo tanto bien se puede afirmar que no es difícil, que la industria de sombreros adquiera importancia y que se puede llegar á exportar cuantidades considerables de la clase fina."

Zijn onze gegevens juist, dan zijn de prijzen die in New-York kunnen bedongen worden, werkelijk aanlokkelijk genoeg, om een proefneming aan te durven.

De goedkoopere „nagemaakte" Panamahoeden, waarvan in het bovenstaande schrijven van de Firma Foulke & C°. sprake is, worden in New-York, nog voor 12 à 15 Gld. van de hand gedaan.

Een prachtige verdienste dus, wanneer men het hier zoo ver zou brengen, deze hier nog fijner en steviger te vlechten en een beter mooier fatsoen te geven, zonder daarbij gebruik te maken „van een of ander preparaat, waarvan men niet houdt," en dat dienen moet om de hoeden stijf te maken en de fouten van het vlechtwerk te bedekken.

Om de ECHTE Panamahoeden hier te fabriceeren, behoeft men voorloopig nog niet te droomen. In Panamá verkocht voor 40 à 80 Gld., varieert in New-York hun prijs van 600 à 1200 Gld.

Begrijpelijkerwijze ziet men *deze* superieure soort meer op de respectabele hoofden der Yankee's-millionairs dan de eersten agemaakte soort, daarom dan ook deelen de couranten met bewonderingswaardige stiptheid telkens mede, hoeveel de „groote mannen" onder de neven van Uncle Sam voor hun hersenbeschutsel wel hebben betaald. Burgemeester van Wijck van New-York gaf voor den zijne 250 dollar, Gage, de voormalige secretaris van de schatkist 500 en Jean de Rezke — deze Pool wil de burgers van de Vereenigde Staten nu natuurlijk eens overbluffen — ongeveer $ 600. Maar zijn zij duur die echte hoeden, zij zijn ook mooi. Zoo groot is hun buigzaamheid, dat men ze opgerold door een ringetje kan halen en met gemak in den vestzak steken.

Niettegenstaande hun naam worden de meeste dezer hoeden niet te Panamá, maar vooral in Ecuador vervaardigd, vanwaar zij uit Guayaquil worden verzonden naar eerstgenoemde stad, waar de „hoedenmakelaars" zijn gevestigd.

Den hoogen prijs hebben deze hoeden niet zoozeer aan het kostbare materiaal, waaruit zij vervaardigd zijn, te danken, als wel aan den langen tijd, die er vereischt wordt voor hun fabrikage. Het z. g. stroo komt van de grasplant *Carludorica Palmata* in Ecuador *Jipijapa* genoemd, welke aan de plaats, waar voornamelijk de hoeden worden gemaakt en die N. W. van Guayaquil is gelegen, haar naam heeft geschonken. Gedurende het vlechten wordt het stroo voortdurend in water gedrenkt om het leniger te doen zijn en de meeste werklieden arbeiden alleen 's nachts, omdat dan het

Feuilleton.

Een vriendendienst.

In een Parijsch gezelschap kwam de gedienstigheid van sommige menschen ter sprake.

—Ik moet van gedienstigheid niets hebben, verklaarde een bejaard heer, menschen, die zoo erg gedienstig zijn, vertrouw ik niet. Dat is mijn stelregel al sinds dertig jaren.

—Waarom sinds dertig jaren? vroeg een van het gezelschap.

—O, daar zit een heele geschiedenis aan vast.

—Een geschiedenis. Nu, dan laat hooren.

—Het was tijdens de Commune, toen het meenens begon te worden. Ik was toen 25 jaar en had bij den oorlog dapper meegedaan. Ik had er een pleuritis bij opgeloopen, die mij tot het einde van Maart te bed hield. Al wat er in de stad voorviel, hoorde ik slechts bij geruchte en uit de fantastische verhalen van mijn ouden bediende.

Ik begon ongeduldig te worden, en wat mijn dokter ook praatte, ik kon het in bed niet langer uithouden, en op een mooien lentemorgen, toen de zon lekker warm scheen, kleedde ik mij aan en ging de straat op.

Parijs scheen een groot gekkenhuis, alle menschen waren overstuur, de revolutie had alle hoofden op hol gebracht, en terwijl de meesten hun best deden om bij het nieuwe bestuur in de gratie te komen en een baantje machtig te worden, was de hoogmoedswaanzin tot een belachelijke hoogte gestegen.

Ik herinner mij nog een der eersten, die ik tegenkwam, een ouden fourier bij mijn bataljon. Hij droeg het hoofd rechtop, had zijn knevel afgeschoren en liet enkel zijn bakkebaarden groeien.

—He! riep ik, „hoe gaat het?" toen hij zoo deftig als een pauw mij voorbijstapte.

—Ik heb mij tot magistraat laten benoemen, zei hij uit de hoogte. Ik had wel een beter baantje kunnen krijgen, maar nu ben ik onafzetbaar.

Ik had geen tijd mij met dien halven gek op te houden. Om wat nieuws te hooren, meende ik niet beter te kunnen doen dan een ouden vriend van de familie te gaan opzoeken, dien ik vroeger vaak had ontmoet en die bij de regeering tijdens het beleg nogal een aanzienlijken post bekleedde. Hij zou me het best over den stand van zaken kunnen inlichten. Maar zou hij nog wel in Parijs zijn? Hij vooral zou door den nieuwen stand van zaken bedreigd worden, daar hij wegens de verschillende ambten, die hij waarnam, ook in betrekking stond tot de justitie. Ik ging naar zijn huis. Een oude dienstbode zei mij eerst, dat hij niet meer in Parijs was; de meubels waren overtrokken, de schilderijen bedekt, het geheele huis had inderdaad den schijn alsof het niet meer bewoond was. Toen zij mij echter na lang praten eindelijk herkende, werd ik in de slaapkamer gelaten.

De hooge ambtenaar zag er op dat oogenblik alles behalve indrukwekkend uit.

—O, mijn vriend, riep hij handenwringend uit, in wat voor tijd leven we! De menschen denken dat ik vertrokken ben, maar eens zal het toch uitkomen.

Ieder oogenblik vrees ik aangehouden te worden. Eenige dagen geleden had ik naar Versailles kunnen gaan en ik zou dat misschien nog wel kunnen, maar ik heb last zekere papieren mee te brengen, en het is drommels gevaarlijk, die bij zich te hebben.

Hij zag er neerslachtig uit en scheen aan zich zelven te denken. Maar eensklaps veranderde hij van houding en nam mij vaderlijk bij de hand.

—En gij zelf, zei hij, ik dacht juist aan u..... De hemel heeft u gezonden. Ondanks de gevaren, die mij omringen, wilde ik u gaan waarschuwen, zoo spoedig mogelijk te vluchten. Weet hij wel, dat u naam op de lijst der verdachten staat?

—Ik? Och kom, niemand kent me.

—Vriend, gij geeft u geen rekenschap van den tijd, dien we doormaken..... Over Saint-Denis, waar de Pruisen nog liggen, kunt ge u uit den brand helpen. Wacht mij te Versailles.

—Maar ik ken daar niemand.

—Ik zal u een aanbeveling meegeven voor een van mijn collega's.....

Hij sprak met zooveel vuur over de gevaren, die mij bedreigden, dat ik werkelijk ongerust begon te worden.

—Ik dank u voor uw raad, zei ik, ik zal naar huis gaan, wat geld bij me steken en dan vertrek ik.

—Ongelukkige, ge loopt in den muil van den leeuw. Begrijp je dan niet, dat de oogenblikken geteld zijn. Van hieruit moet je onmiddelijk vertrekken.

—Maar ik heb slechts een frank of tien bij me.

—Hier, neem dit dan.

Hij nam eenige biljetten van honderd franks uit zijn portefeuille en drong ze me op.

—We kunnen later wel afrekenen, zei hij, het voornaamste voor u is dat je weg komt.

Hij duwde me letterlijk naar de deur zonder naar mijn dankbetuigingen te luisteren. Wacht, zei hij opeens, in uw ziekelijken toestand kan je niet zonder overjas gaan. Ik

materiaal gewilliger is dan gedurende de heete uren overdag.

De opkomst van een industrie, waarvan de verdiensten én aan den handel èn de arme bevolking ten goede zal komen, staat hier op het spel. Aan het werk dus! de moeiten kunnen niet vruchteloos zijn.

P.

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO.

Beschikking van Woensdag, den 20n. Augustus 1902.

No. 627.

DE GOUVERNEUR,

Gelet op het ministerieel schrijven, dd. 5 Juli dj., Kabinet, Lett C9, N°. 12, waarbij Harer Majesteits wensch wordt kenbaar gemaakt om Hoogstderzelver verjaardag op Maandag den 1n. September a. s. te vieren.

Heeft goedgevonden te bepalen:

A. dat op Maandag den 1n. September a. s. de verjaardag van H. M. de Koningin op de volgende wijze zal worden gevierd:

1°. Bij zonsopgang zullen, op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau, de vlaggen op de forten van dit eiland en op de schepen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot zullen worden nedergehaald;

2° Gedurende den loop van den dag zal van het Waterfort een saluut gedaan worden van honderd en één kanonschoten, welk saluut op de volgende wijze zal zijn verdeeld:

'smorgens om zes uur 33 schoten;
's middags 35 schoten; en
'snamiddags om vier uur 33 schoten;

terwijl door Harer Majesteits stoomschoener „Suriname" zal worden gevlagd en gesalueerd overeenkomstig de daaromtrent bestaande reglementaire voorschriften;

3°. 's Morgens om 8½ uur zal er op Pietermaai, op het plein bij het „Wilhelmina Park" door het garnisoen groote parade worden gehouden;

4°. 's Morgens om 9½ uur zal de Gouverneur ten Gouvernementshuize audiëntie verleenen aan autoriteiten, ambtenaren, officieren en particulieren;

5°. 's Avonds van 8-9 uur zal op het plein vóór het Gouvernementshuis door de militaire Kapel eene muziekuitvoering worden gehouden;

6°. De tenue van den dag zal zijn de groote tenue;

7°. Voor zoover de regelen van dienst het toelaten en aan wie de Commandant der troepen en van het garnizoen uit een oogpunt van discipline, het meent te mogen toestaan, zullen de gewone arrestanten worden ontslagen; en

8° Van Gouvernementswege zal aan het Garnizoen, aan de équipage van Harer Majesteits „Suriname", aan de maréchaussées en aan verdere beambten en instellingen, zooals gebruikelijk is, worden verstrekt versch rundvleesch, sigaren, bier of wijn, of een daarmede overeenkomend bedrag in geld door den Administrateur van financiën, na overleg met de chefs van dienst te regelen.

B. enz.

Afschrift, enz.

Voor extract uit het Gouvernements-Journaal.

De Gouvernements-Secretaris a. i.,

HAMELBERG.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

In de Engelsche bladen wordt gemeld, dat de heer HENNIKER HEATON, ten behoeve van een zekeren heer JOHN GODDEN, te Tunbridge Wells, een verzoekschrift heeft ingediend bij het Lagerhuis, waarin hij zich beklaagt over handelingen van het gouvernement op Curaçao. Hij had destijds grond gekocht op Aruba, waarvoor hij nu nog belasting betaalt. Volgens zijn beweren, zou kort daarna het gouvernement den grond (nota bene *zijn* eigendom) wederrechtelijk hebben verhuurd aan de maatschappij voor phosphaatontginningen. Drie en twintig jaar lang heeft de heer GODDEN getracht schadeloosstelling te verkrijgen voor de verwoesting van zijn land door de phosphaatmaatschappij, doch te vergeefs. Hij verzoekt nu aan het Lagerhuis, het ministerie van Buitenlandsche Zaken te bewegen, zich tot de Nederlandsche regeering te wenden, met het verzoek een onpartijdig onderzoek in te stellen.

Dichter bij.

In het laatste nummer van *La Cruz* maakt de correspondent van Aruba de opmerking, dat ook dáár de mango's van Curaçao gewild zijn en goede prijzen maken. De kleinere

---

soort, welke hier slechts 1 à 1½ cent doet, wordt dáár voor 2½ cent verkocht.

Zou men op Bonaire en de bovenwindsche eilanden soms ook gediend zijn van onze vruchten?

Laat ons ook deze kleinere voordeelen niet over het hoofd zien.

Gerookte Paling.

Paling is het eigenlijk niet, maar pargo en koningvisch, gerookt door *Krause's liquid extract of smoke.*

Een nieuwe proef genomen door de arubiaansche onderafdeeling der „Curaçaosche Maatschappij" is uitstekend geslaagd. Spoedig hopen wij te vernemen, dat deze gerookte visch veel verkocht wordt.

Suriname.

De oud-minister van Waterstaat, voorzitter van den Mijnraad, de heer C. LELY, lid der Tweede Kamer, wilde zich niet langer dan drie jaar beschikbaar stellen voor het gouverneurschap van Suriname en onder uitdrukkelijke bedinging, dat er nu eindelijk een begin zou gemaakt worden met de reeds zoo lang gereed liggende plannen van spoor- en tramaanleg. Nadat de Regeering hierop de verzekering gaf, dat zijn beide wenschen zouden vervuld worden, heeft Z. Exc. de benoeming aangenomen.

De nieuwe Gouverneur vertrekt eerst half September, omdat de oud-gouverneur TONCKENS geädviseerd had, na de voorgekomen gevallen van gele koorts niet weer zoo spoedig ambtenaren te laten overkomen.

Inspectie-reis.

Verleden Maandag heeft de HEG. Heer Gouverneur voor eenige dagen de stad verlaten om in gezelschap van eenige Heeren een bezoek te brengen aan de Benedendistricten van dit eiland. Het doel dezer reis was om een onderzoek in te stellen naar den toestand der wegen en op verschillende plantsen de gronden in oogenschouw te nemen, die nog aan het gouvernement toebehooren. Dit laatste moet in verband staan met het streven van ZHEG. om den kleinen landbouw te bevorderen en het daarheen te leiden, dat den armen voortaan geen stukken grond worden afgestaan, die tot bebouwing totaal ingeschikt zijn. Die steun aan den kleinen landbouw kunnen wij niets anders dan van harte toejuichen.

Tot ons genoegen hebben wij vernomen, dat ZHEG. van deze gelegenheid tevens gebruik heeft gemaakt om de scholen in de Benedendistricten met een bezoek te vereeren en zoo persoonlijk zich van alles op de hoogte te stellen.

Bij het binnentreden van ZHEG. werd door de kinderen het *Wien Neerlandsch Bloed* aangeheven en ZHEG. eerbiedig welkom geheeten.

Achtereenvolgens werden nu de verschillende lokalen en klassen bezocht en woonde ZHEG. de oefeningen der kinderen in het lezen, schrijven en rekenen bij. Blijkbaar heeft het geheel op den Gouverneur een zeer goeden indruk gemaakt. Bij het heengaan bedankte ZHEG. de EE. Zusters herhaalde malen en stelde haar in de gelegenheid de kinderen een aangenamen, blijden dag te bezorgen.

Vrijdagmorgen is ZHEG. teruggekeerd en heeft wederom het bestuur der kolonie, dat gedurende zijn afwezigheid aan den waarnemenden Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur was overgedragen, op zich genomen.

Havennieuws.

De duitsche kruiser *Falke* is Maandag weder naar Pto. Cabello vertrokken.

Donderdagmorgen kwam de amerikaansche kanonneerboot *Marietta* hier binnenvallen. Men zegt, dat deze bodem ook gedurende de koninginnefeest hier blijft om mede te feesten. Als het er maar niet te luidruchtig toegaat. De politie zal een zware taak hebben.

Electrisch licht.

De Vrijmoedige weet mede te deelen, dat de „Curaçaosche Inrichting voor Electriciteit" dezer dagen een dynamo verwacht, waardoor zij in staat wordt gesteld aan de vele aanvragen om electrisch licht te voldoen.

IJs.

El Imparcial bericht, dat de beide ondernemingen, welke thans ijs leveren tot één maatschappij zijn versmolten, die voortaan slechts natuurijs zal verstrekken. De machines zullen gebruikt worden om kunstijs te maken, als de vooraad van natuur ijs ontbreekt of niet voldoende is.

Jammer! Niet zonder reden is menigeen tegen natuurijs. De eischen welke de hygiène stelt voor drinkwater, zullen moeilijk bevredigd worden als natuurijs ook als drank moet gebruikt worden.

Men zegt ook, dat nu de ijshuisjes in verschillende wijken der stad verdwijnen zullen. Dubbel jammer. Lastig voor het publiek, schadelijk voor de onderneming.

Hoog water.

Ofschoon wij het aan andere oorzaken toeschrijven dan „El Positivista" in zijn nummer van 28 Au-

---

zal je de mijne geven. Hij verdween even en kwam weldra terug met een lange jas, die hij mij hielp aantrekken. Je bent ziek, je mag vooral geen kou vatten, zei hij. Tot ziens te Versailles!

Ik stond op straat, bewogen door zooveel vriendelijkheid, en begaf mij naar de Gare du Nord, die bezet was door een bataljon nationale gardes van Belleville, die er tamelijk woest uitzagen. Om te beginnen werd ik aangehouden en naar een zaal gebracht, waar een officier, die ook niet van de poes was, mij wel een uur lang scherp in verhoor nam. Daarna zou hij mij laten visiteeren, en die operatie was eigenlijk al begonnen, toen een van zijn kameraden, mijn ziek uiterlijk bespeurend, lachend zei: „Die kerel loopt met den dood in zijn schoenen. Laat hem maar met rust."

Ze lieten me gaan en met den laatsten trein vertrok ik naar Versailles, waar ik uitgeput aankwam en voor grof geld met moeite een onderkomen vond. Een paar dagen later verscheen mijn vriend de ambtenaar, die er ook in geslaagd was uit Parijs weg te komen.

— Is alles goed afgeloopen? vroeg hij.

— Hum, mijn gezondheid is er niet op vooruitgegaan.

Daar scheen hij niet erg nieuwsgierig naar; maar op eens vroeg hij erg scherp: Ik heb u een overjas geleend, zou ik die terug kunnen krijgen?

Toen ik hem het kleedingstuk bracht, helderde zijn gelaat op en kalm begon hij met een pennemes de voering los te snijden en er eenige papieren uit te halen.

— Dit zijn, sprak hij met bedaarde onbeschoftheid, kostbare documenten betreffende de leiders der Commune. Hé, hé, 't was niet gemakkelijk die stukken er door te krijgen.

Hij stak de papieren in zijn zak. Daarom had de vlegel mij dus gered en was hij zoo beleefd geweest. Te Parijs had ik hoegenaamd geen gevaar geloopen, maar hij had er mij heel netjes aan blootgesteld om doodgeschoten te worden door buiten mijn weten mij met documenten te belasten, die hij zelf niet bij zich durfde dragen.

Middelerwijl was te Parijs mijn meubilair vernield, zoo als meestal gebeurde bij de lui, die vertrokken waren; wegens slechte verzorging bleef ik nog een jaar lang ziek; maar „mijn vriend" werd gedecoreerd, omdat hij een vertrouwelijke zending tot een goed einde gebracht had. En dat is de reden, besloot de oude heer, „waarom ik een beetje huiverig ben van vriendschapsdiensten."

gustus, meenen wij toch ook met reden te mogen klagen over het hooge water dat bij zware regens dagen soms staan blijft op het plein van Pietermaai, Plaza Concordia. Juist rondom het tramhuisje staan zulke groote plassen, dat het moeilijk is droogvoets in- of uit te stijgen. Zou de grond ook daar niet wat kunnen worden opgehoogd?

Ook is het in den regentijd bijna onmogelijk het plein over te steken om in de kerk op den gedempten weg te komen. Is ook hier niets aan te veranderen ten geriefe van velen?

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Administratie v. De Courant, Eloy Araujo, Weduwe Bagger, Adelina Debrot, Ipolito Fanita, Manuel A. Gonzalez c|o Francisco Fuentes, Elenita Hoevertz, Bernard La Crus, Pedro Felipe Padron, Carlos Westendorp, José Gabriel (aang.).

Bekendmaking.

De Commissie van het Volksfeest, maakt bij deze bekend, dat het VUURWERK instede van op het plein voor het GOUVERNEMENTSHUIS, op het plein voor het RIFFORT zal worden afgestoken.

Namens de Commissie voornoemd,
De Voorzitter,
W. A. C. WILLEMSEN.
De Secretaris,
I. VAN LIER Ez.

Curaçao den 28sten Augustus 1902.

Buitenland.

Frankrijk. — Op een vergadering van den ministerraad, onder voorzitterschap van president Loubet te Rambouillet gehouden, werd medegedeeld, dat van de 6000 inrichtingen van onderwijs, die zich niet onderworpen hadden aan de voorgeschreven bepalingen, er 400 slechts verklaard hadden, dat zij de sluitingsdecreten wilden afwachten al vorens zich te onderwerpen aan de geteekende decreten.

De tegenstand is dus op vele plaatsen opgegeven; men onderwerpt zich aan de onrechtvaardige wet. Doch de heftige tegenkanting, die allerwegen werd geboden, was niet bedoeld als opstand tegen het gezag, doch slechts als een waardig en indrukwekkend protest van de gansche katholieke bevolking. Het was dus te voorzien, dat de manifestaties zouden ophouden.

De regeering krijgt echter van alle zijden, ook van hare vrienden, betuigingen van afkeuring te hooren. O.a. hebben de radicale oud-minister René Goblet en de welbekende protestant Gabriel Monod brieven doen openbaar maken, waarin zij Combes' maatregelen afkeuren als on-liberaal.

— De Fransche regeering heeft nu ingezien, dat zij bij de uitvoering van de wet op de Congregaties te ver is gegaan. Niet alleen uit het verzet, dat allerwegen werd geboden en de manifestaties, ook uit de afkeuring van andere haar meer bevriende zijde. Zij heeft dan ook de prefecten nader aangeschreven te onderzoeken, welke instellingen geacht kunnen worden te goeder trouw in de meening te verkeeren dat zij geene autorisatie behoefden aan te vragen.

Hierdoor zal de storm van verontwaardiging, die de Fransche regeering ontketend heeft, in hevigheid afnemen. Te Parijs is het dan ook weer vrij rustig geworden. In Bretagne echter blijft het gisten; in zeer vele plaatsen worden de scholen nog nacht en dag bewaakt. Ook uit plaatsen in het zuiden komen berichten omtrent troebelen.

Duitschland. — Men herinnert zich het opzienbarende tweegevecht te Insterburg nog, waar een Duitsche luitenant Hildebrand, zijn kameraad, luitenant Blaskowitz, in koelen bloede had doodgeschoten, wegens een beleediging, die nog wel in dronkenschap was gedaan en deswege veroordeeld werd tot een onbeteekenende vestingstraf van twee jaar.

Nu eerst zeven maanden van zijn straftijd verloopen zijn, is hij...... door den Keizer begenadigd. Te merkwaardiger is deze gratie, omdat indertijd bij een interpellatie in den Rijksdag naar aanleiding van het duel de minister van oorlog, von Goszler, verklaarde, dat de Keizer te verstaan had gegeven dat in dit geval niet gehandeld was naar zijn voorschriften tot beperking van het tweegevecht en zijn vast voornemen had uitgesproken om in de toekomst met kracht tegen dergelijke duels op te treden.

Door zulke maatregelen zal men de duellisten echter niet zeer afschrikken.

Rusland. — De Russische bladen deelen mede, dat de minister van Onderwijs met het oog op de voorgenomen hervorming der Russische universiteiten professor Boedilowitsj heeft opgedragen naar Frankrijk, Duitschland, Zwitserland en Oostenrijk te gaan om een studie te maken van de stelsels van onderwijs en opvoeding in die landen.

Engeland. — Tijdens den oorlog heeft Chamberlain in een vergadering het denkbeeld geopperd om Engelsche vrouwen naar Zuid-Afrika te zenden, waar zij, beter en gemakkelijker dan in Engeland, een bestaan kunnen vinden. Om dit denkbeeld te bespreken is, op initiatief van het „South-African Expansion Committee", te Portsmouth een vergadering gehouden, waarin o. a. de voorzitter het denkbeeld van Chamberlain aanbeval, en den wensch uitsprak dat de gezinnen van mannen, die reeds in Zuid-Afrika waren, daarheen zouden worden overgebracht.

Miss Violet Brooke Hunt zeide, dat er in Engeland wel een millioen vrouwen te veel zijn, terwijl zij in Zuid-Afrika in de groote minderheid zijn, zoodat er voor elke geschikte vrouw een bestaan is te vinden. Sir John Ardagh, de bekende regeeringscommissaris in de zaak der verdreven Zuid-Afrikaansche spoorwegbeambten, achtte de quaestie van groot nationaal belang wegens de groote toename der Hollandsche bevolking in Zuid-Afrika, die vroeg trouwde en veel kinderen had. Gemengde huwelijken liepen uit op versterking van het Boeren-element, hetgeen een zeer ongewenscht overwicht van een overwonnen ras tot resultaat zou hebben.

Men kan anders niet zeggen, dat het er tegenwoordig zeer aanlokkelijk uitziet in Zuid-Afrika. De „Daily Express" verneemt uit Pretoria, dat de malaise in de nijverheid elken dag verergert door de algemeene daling in de loonen. Er zijn duizenden leegloopers, terwijl de kosten voor het levensonderhoud steeds duurder worden. De correspondent waarschuwt ernstig tegen nieuwe emigratie.

Van den anderen kant komen er werkkrachten te kort in de mijnen. De mijnmaatschappijen hebben de loonen der Kaffers verlaagd tot 30 à 35 schillings per maand met den kost en nu willen de Kaffers niet meer werken. Er zijn nog wel tachtigduizend arbeiders noodig, terwijl de maandelijksche toevoer niet meer dan vijfduizend bedraagt. In de vergadering van de Kamer der mijnen te Johannesburg is het denkbeeld geopperd, Chineezen naar Zuid-Afrika over te brengen.

Men besloot echter, alvorens elders rond te zien, eerst inboorlingen van Uganda aan te werven, want men vreesde dat de Chineezen spoedig als winkeliers, tuiniers en kleine boeren aan de blanken concurrentie zouden aandoen.

Transvaal. — De teruggekeerde gevangenen hebben ondervonden hoe nobel het volk is, waarmede ze zich zouden moeten verbroederen. Reuter seint over de teruggekeerde krijgsgevangenen:

Velen hebben hun fortuin tengevolge van den oorlog verloren. Anderen zijn door gewetenlooze agenten, die de zaken verkeerd hebben voorgesteld, bepraat, om hun hoeven voor belachelijke sommen te verkoopen. Dientengevolge zijn een aantal hunner terneergeslagen. Zij spreken van vestiging in Argentinië of Noord-Amerika.

En verder:

„Enkelen schijnen vastbesloten, zich tot het uiterste te verzetten tegen alles wat het nationale gevoel zou kunnen verminderen; dit zijn meest de leeraren van de Hervormde kerk en de beroepsstanden in de steden. Beide standen hebben veel invloed over het platteland, en beide zijn blijkbaar besloten te doen als de Hollanders aan de Kaap en een sterke Boerenpartij te vormen.

De *N. R. Ct.* zegt zeer juist:

Wat generaal Botha in de Paarl gezegd heeft is opmerkelijk. „Heel Zuid-Afrika," zeide hij, „is nu onder een vlag"......

„Maar dan: Moeten wij zeggen dat wij overwonnen zijn? Neen." Dat is een fier woord. Waarom de Boeren den strijd gestaakt hebben, heeft men kunnen lezen in het besluit, dat hun afgevaardigden te Vereeniging genomen hebben. Maar de Engelsche wapenen hebben die der Boeren niet overwonnen. Generaal Botha, generaal De la Rey, generaal De Wet en de anderen in de republieken, de aanvoerders in de Kaapkolonie — zij zijn geen verslagen vijanden, de burgers zijn op het oorlogsveld niet de minderen geweest.

— Men herinnert zich, dat Chamberlain door de mijnen in Zuid-Afrika een deel der oorlogsschuld wil laten betalen. Het was te verwachten, dat dit niet naar den zin der mijneigenaars is, welke in stilte Kruger en de Transvaalsche regeering, die in 't algemeen zoo meegaande was, wel zullen terugwenschen. Men vreest te Johannesburg en te Pretoria voor algemeene manifestaties van ontevredenheid, waarvan de gevolgen niet te voorzien zijn, maar die in elk geval de ontwikkeling van het land ernstig zullen vertragen, wanneer de Engelsche regeering bij haar opzet blijft volharden.

Te Johannesburg is tegen 23 Aug. een vergadering bijeengeroepen om een vertegenwoordigend lichaam in te stellen, dat bij afwezigheid van vertegenwoordigende instellingen in staat zal zijn met gezag te spreken in alle zaken van publiek belang.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen
NEW-YORK,
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Zulia	Caracas	Mareb.	Philad.	Zulia	Caracas
Vertrekt van NEW-YORK	Aug. 16	Aug. 23	Aug. 30	Sept. 6	Sept. 13	Sept. 20
Komt aan te SAN JUAN		28		11		25
Vertrekt van „		29		12		26
Doet CURAÇAO aan		31		14		28
Komt aan te LA GUAIRA	23	Sept. 1	Sept. 6	15	20	29
Vertrekt van „	24	3	7	17	21	Oct. 1
Komt aan te PTO. CABELLO		4		18		2
Vertrekt van „		4		18		2
Komt aan te CURAÇAO	25	5	8	19	22	3
Vertrekt van „		7	15	21	29	5
Doet LA GUAIRA aan		8		22		6
„ SAN JUAN „	Sept. 1	10		24		8
Komt aan te NEW-YORK	8	15	22	29	Oct. 6	13

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Mareb.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Aug. 25	Sept. 1	Sept. 8	Sept. 15	Sept. 22	Sept. 29
Komt aan te MARACAIBO	26	2	9	16	23	30
Vertrekt van „	30	5	13	19	27	Oct. 3
Komt aan te CURAÇAO	31	6	14	20	28	4